

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. heinäkuuta 2022
(OR. en)

11329/22
ADD 1

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	12. heinäkuuta 2022
Vastaanottaja:	Neuvoston pääsihteeristö
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 342 final
Asia:	LIITE asiakirjaan Suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta aloittaa Euroopan unionin puolesta neuvottelut muovisaastetta koskevasta kansainvälisestä sopimuksesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 342 final – LIITE.

Liite: COM(2022) 342 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 12.7.2022
COM(2022) 342 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Suositus neuvoston päätökseksi

**luvan antamisesta aloittaa Euroopan unionin puolesta neuvottelut muovisaastetta
koskevasta kansainvälisestä sopimuksesta**

LIITE

OHJEET MUOVISAASTETTA KOSKEVAN KANSAINVÄLISEN SOPIMUKSEN NEUVOTTELEMISEKSI

- (1) Komissio pyrkii neuvottelemaan muovisaastetta koskevasta kansainvälisestä sopimuksesta¹, jäljempänä 'muovisopimus', Yhdistyneiden kansakuntien ympäristökokouksen (UNEA) viidennessä istunnossa hyväksytyssä päätöslauselmassa 5/14 esitetystä hallitustenvälisessä prosessissa, joka toimii maailmanlaajuisesti osallistavana neuvottelufoorumina.
- (2) Komissio pyrkii Euroopan unionin puolesta saamaan aikaan kattavan neuvottelutuloksen, jossa otetaan huomioon jäljempänä esitetyt tavoitteet ja periaatteet.
- (3) Muovisopimuksessa esitetään osapuolille oikeudellisesti sitovia ja ei-sitovia lähestymistapoja muovisaasteen vähentämiseksi ja muovien yleisen kestävyys ja kiertotaloudellisuuden lisäämiseksi elinkaarinäkökulmasta. Suunnitellun kansainvälisen sopimuksen tarkka soveltamisala ei ole vielä tiedossa, mutta hallitustenvälisen neuvottelukomitean toimeksiannossa korostetaan, että siihen olisi sisällyttävä muovin koko elinkaaren kattavia toimenpiteitä, kuten muovin suunnittelu, tuotanto, kulutus ja jätehuolto, mukaan lukien uusioraaka-aineiden tuottaminen.
- (4) Velvoitteet olisi ilmaistava, myös muovisopimuksen johdanto-osassa, useilla yleisillä tavoitteilla, periaatteilla ja tarvittaessa tarkemmilla tavoitteilla, joilla tehostetaan muovien kestävä ja kiertotaloudellista tuotantoa ja kulutusta sekä jätehuoltoa, jotta voidaan suojella ja ennallistaa maa- ja meriekosysteemejä sekä edistää niiden kestävä käyttöä, säilyttää ja käyttää kestävällä tavalla valtameriä, meriä ja merten luonnonvaroja kestävä kehityksen edistämiseksi, vähentää muoviin liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä sekä varmistaa kestävä kulutus- ja tuotantomallit, mukaan lukien muovien tuotannon ja kulutuksen kestävä taso sekä tarvittaessa materiaalien ja tuotteiden kieltäminen tai asteittainen käytöstä poistaminen. Periaatteisiin olisi sisällyttävä seuraavat:
 - Tunnustetaan kiertotaloutta ja kestävyyttä edistävä suunnittelu perustaksi, jotta voidaan ehkäistä jätteen syntymistä ja varmistaa pitkäaikaiset tai kestävät muovituotteet, jotka ovat helposti uudelleenkäytettäviä ja/tai kierrätettävissä laadukkaasti (esimerkiksi edistämällä kierrätettyjen muovien sisällyttämistä uusiin tuotteisiin);
 - Keskitytään muoveihin, jotka aiheuttavat suurimman osan jätteen syntymisestä ja ympäristön pilaantumisesta (myös merten pilaantumisesta) ja jotka voitaisiin mahdollisesti korvata pitkäikäisemmillä ja kestävämmillä tuotteilla, tuotteilla, joilla on vähemmän ympäristövaikutuksia, tai muilla materiaaleilla (joiden elinkaarivaikutukset ovat vähäisemmät);
 - Lopetetaan muoveissa sellaisten yhdisteiden ja -lisäaineiden käyttö, jotka vaarantavat niiden kestävyys ja kiertotaloudellisuuden, mukaan lukien oxo-

¹ Tällä nimityksellä tarkoitetaan valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua sopimusta, eikä se vaikuta nimeen, jonka sopimuksen allekirjoittajat lopulta valitsevat, esimerkiksi puitesopimus, yleissopimus tai sopimus.

hajoavat muovit ja vaaralliset lisäaineet (kuten lyijy ja kadmiumpohjaiset aineet, palonestoaineet, ftalaatit, PFAS-aineet);

- Kiinnitetään erityistä huomiota mikromuovien vaikutuksiin, koska niitä pääsee ympäristöön suoraan muodossa, joka on organismeille biologisesti käytettävissä, ja niitä ei enää voida poistaa, jos ne ovat päässeet ympäristöön, ja tarpeeseen estää mikromuovien tarkoituksellinen käyttö eri tuotteissa, jos vaihtoehtoja on saatavilla, ja puututaan mikromuovien tahattomaan päästämiseen ympäristöön;
- Tunnustetaan tarve varmistaa biopohjaisten ja biohajoavien muovien asianmukainen kiertotaloudellinen hallinta ja yleiset ympäristöhyödyt, vaikka niiden osuus maailmanmarkkinoilla olevista muoveista on vain pieni;
- Tunnustetaan muovijätteen erilliskeräyksen keskeinen merkitys keinona tehdä ympäristön kannalta järkevästä jätehuollosta, mukaan lukien kierrätys, toteuttamiskelpoista ja parantaa yleistä jätehuoltoa jätehierarkian mukaisesti;
- Tunnustetaan, että yhteiskunnan (verovelvollisten kautta) ja ympäristön ei pitäisi maksaa muovijätehuollon, roskien keräämisen ja pilaantumisen ulkoisia kustannuksia ja että olisi sovellettava laajennettua tuottajan vastuuta koskevia järjestelmiä sen varmistamiseksi, että näistä kustannuksista vastaavat ne, jotka saattavat muovia tai muovia sisältäviä tuotteita markkinoille;
- Pannaan jätehierarkia täytäntöön siten, että lopullisena painopisteenä on pidempi käyttö, uudelleenkäyttö ja jätteen ehkäiseminen, ja keskitytään erityisesti keskeisistä tuotteista aiheutuvan jätteen vähentämistoimenpiteisiin ja roskaantumisen torjuntaan, myös meriympäristössä;
- Sovitaan siitä, että muovijätteen siirroissa olisi edellytettävä yrityksiltä, että vastaanottajamaa tai -laitos kykenee hallinnoimaan, käsittelemään ja kierrättämään jätettä korkeiden vaatimusten mukaisesti, soveltuvin osin Baselin sopimuksen mukaisesti.

Tavoitteissa olisi otettava huomioon i) YK:n ihmisoikeusneuvoston tunnustama oikeus puhtaaseen ja terveelliseen ympäristöön, ii) kansainvälinen solidaarisuus, iii) tuotteita ja materiaaleja koskevien datan, indikaattoreiden, arviointien ja tiedon oikea-aikainen jakaminen, iv) riittävä ja virtaviivaistettu edistymisen, raportoinnin ja todentamisen kansallinen tai alueellinen sekä maailmanlaajuinen seuranta, v) tutkimuksen, arviointien ja tietämyksen helpottaminen, jotta kansalaiset voivat hyödyntää, käyttää ja ymmärtää todennettua ja oikea-aikaista tietoa ja vi) tarve käsitellä ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyden läheisiä yhteyksiä. Työskentelyssä olisi noudatettava tasapuolisuuden periaatetta muun muassa soveltamalla vammaisuuden ja sukupuolinäkökohdat huomioon ottavaa toimintatapaa.

(5) Muovisopimuksen olisi sisällettävä myös määräyksiä, joissa vahvistetaan

- institutionaaliset puitteet;
- uusien sääntöjen laatimista koskevat säännöt;
- seuranta, tietojen asettaminen julkisesti saataville, vaatimusten noudattamisen valvontaa ja vastuuvollisuutta koskevat mekanismit elinkaaren kaikissa vaiheissa: i) raaka-aineet muovien tuotannossa, ii) muovin ja muovituotteiden valmistus, mukaan lukien suunnittelu, iii) muovituotteiden kulutus ja käyttö, iv) jätehuolto, muoviroskat ja mikromuovisaaste;

- maiden velvoitteet ja sitoutuminen sekä koko hallinnon kattavat ja monialaiset lähestymistavat, jotka parantavat kaiken osaamisen ja kaikkien resurssien käyttöönottoa sekä johdonmukaisuutta muovisaasteen ehkäisemisessä, muovijätteen syntymisen vähentämisessä ja siirtymisessä kestäväan kulutukseen ja kestäväan tuotantoon ja reagoitiin maailmanlaajuisesti, alueellisesti, kansallisesti sekä yhteisö- ja paikallistasolla;
- taloudellinen tuki, tekninen apu ja valmiuksien kehittäminen, joiden tavoitteena on
 - muovisopimuksen ja siihen liittyvien sitoumusten tehokas täytäntöönpano;
 - muovisaasteen ehkäisyä, seuranta, muutisaastetta koskevaa dataa, indikaattoreita, raportointia ja todentamista, varautumista ja toimia koskevien kansallisten ja alueellisten mekanismien parantaminen (mukaan lukien eri virastojen väliset ja eri alojen väliset koordinoitimekanismit);
 - muovijätteen käsittelyä koskevat säännöt panemalla täytäntöön toimenpiteitä, kuten laajennettua tuottajan vastuuta koskevat järjestelmät, jotta saastuttajat voidaan asettaa vastuuseen julkisten elinten tai rahoituslaitosten lisäksi.

Nämä olisi liitettävä erottamattomasti edellä mainittuihin määräysten luokkiin tai muovisopimuksen tehokkuuteen sen yleisten tavoitteiden ja periaatteiden kannalta.

- (6) Muovisopimuksen tavoitteena olisi oltava aineellisten määräysten ja sitoumusten antaminen erityisesti edellä mainituilla keskeisillä aloilla sekä tulevien neuvottelujen suunnan määrittäminen, myös liitteiden ja/tai lisäpöytäkirjojen avulla. Oikeudellisesti sitovia säännöksiä voitaisiin täydentää ei-sitovilla määräyksillä (kuten ohjeilla, standardeilla ja julistuksilla).
- (7) Kaikkien Yhdistyneiden kansakuntien jäsenvaltioiden ja alueellisten (taloudellisten) yhdentymisjärjestöjen, joille niiden jäsenvaltiot ovat siirtäneet toimivallan sopimuksen määräyksiä koskevissa asioissa, olisi saatava tulla muovisopimuksen tai sen pöytäkirjojen osapuoliksi. Komission olisi varmistettava, että tulevaan muovisopimukseen sisältyy viimeaikaisten monenvälisten ympäristösopimusten määräysten mukaisesti asianmukaisia määräyksiä, joiden nojalla unionista voi tulla sopimuksen osapuoli. Asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen ja valtiosta riippumattomien sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä varten olisi vahvistettava erityisjärjestelyjä.
- (8) Olisi myös harkittava täytäntöönpanoa ja siihen liittyvää täytäntöönpanotukea koskevia siirtymäkausia kiinnittäen erityistä huomiota matalan tulotason ja alemman keskitulotason maiden tarpeisiin.
- (9) Komissio edustaa unionia hallitustenvälisessä neuvottelukomiteassa, joka vastaa muovisopimuksen laatimisesta YK:n ympäristöjärjestön päätöslauselman 5/14 mukaisesti, sekä kaikissa valmisteluelimissä tai muissa asiaan liittyvissä elimissä.
- (10) Komission olisi pyrittävä varmistamaan, että muovisopimus on johdonmukainen asiaa koskevan unionin lainsäädännön ja politiikkojen sekä muiden asiaankuuluvien monenvälisten sopimusten mukaisten unionin sitoumusten kanssa.

- (11) Komission olisi käytävä neuvottelut asiaa koskevan voimassa olevan unionin lainsäädännön mukaisesti.